

Principy účtování a oceňování zásob (ÚČTOVÁ TŘÍDA 1)

- Zásoby
- O zásobách se účtuje v účtové třídě 1
- K zásobám patří:
 - Zásoby materiálu
 -
 - Zásoby zboží

Podobně jako např. k dlouhodobému majetku, lze k zásobám tvořit opravné položky (skupina 19), nebo účtovat o poskytnutých zálohách (skupina ...).

- K zásobám **materiálu** (skupina 11) patří:
 -
 - pomocné látky
 - provozovací látky
 - náhradní díly
 -
 - drobný hmotný majetek
 - věci movité s dobou použitelnosti kratší než 1 rok bez ohledu na výši ocenění
- K zásobám vlastní výroby (skupina 12) patří
 - .
 - polotovary
 -
 - zvířata
- Zboží (skupina 13) jsou movité věci, které účetní jednotka nakupuje za účelem dalšího prodeje

Oceňování zásob při pořízení

-
zahrnuje cenu pořízení a doprovodné náklady – přeprava, clo, provize, pojistné, zpracování
-
přímé a nepřímé náklady související s výrobou ve vlastní režii
-
cena, za kterou byl majetek pořízen v době, kdy se o něm účtuje, může být stanovena např. soudním znalcem – např. u zásob získaných bezplatně

Oceňování zásob na skladě

- Skutečná pořizovací cena – u drobné výroby nebo pokud se ceny po delší dobu nemění
- (v ČR je zakázána)
- Průměrná cena – rozlišujeme vážený průměr proměnlivý, kdy po každém novém přírůstku se zjišťuje nová průměrná cena a vážený průměr periodický
- – na jednom účtu se účtuje v pevné ceně, na druhém se účtuje o rozdílu mezi pevnou cenou a cenou dodávky

Motivační příklad 1

Společnost Stavby a domy, a. s. vykázala během roku níže uvedené pohyby na skladu základního materiálu. Management obchodní společnosti má zájem vyplatit akcionářům co nejnížší dividendy. Jakou metodu oceňování doporučujete v tomto případě společnosti použít.

A) FIFO

B) LIFO

Datum	Operace	Počet ks	Cena za ks
1. 2. 2022	Příjem	150	500
1. 3. 2022	Příjem	100	450
1. 4. 2022	příjem	150	800
1. 5. 2022	výdej	150	?

FIFO

Číslo	Množství – ks			Cena za jednotku	Množství - Kč		
	Příjem	Výdej	KS		Příjem	Výdej	KS
1.							
2.							
3.							
4.							

LIFO

Číslo	Množství – ks			Cena za jednotku	Množství - Kč		
	Příjem	Výdej	KS		Příjem	Výdej	KS
1.							
2.							
3.							
4.							

Motivační příklad 2

Autoservis má pro oceňování náhradních dílů A zvolen takový způsob oceňování, že v rámci analytické evidence sleduje na jednom účtu předem stanovenou cenu (PSC) a na druhém účtu odchylku. Jaké výhody a nevýhody přináší tento způsob oceňování majiteli autoservisu?

PSC je stanovena na 100 Kč/ks. V září nastaly na skladu základního materiálu A níže uvedené pohyby.

Datum	Operace	Počet ks	Cena za ks
1. 9. 2022	příjem	10	90
2. 9. 2022	příjem	42	120
7. 9. 2022	příjem	28	110
12. 9. 2022	výdej	40	?

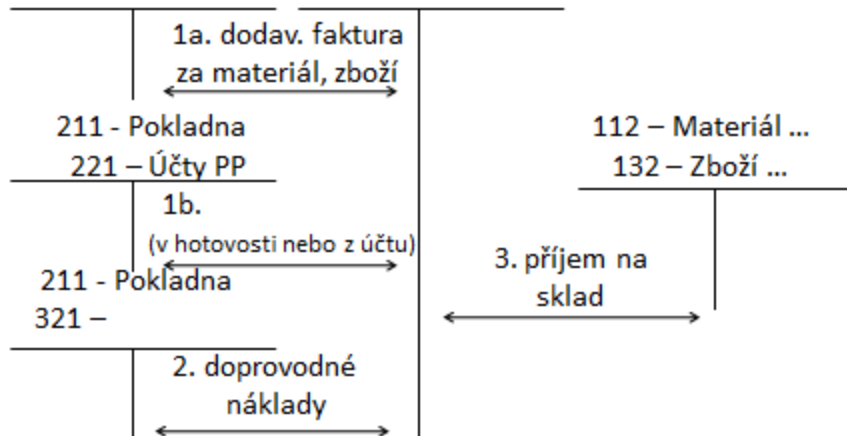
132.1 Zboží na skladě - PSC

132.2 Zboží na skladě - odchylka

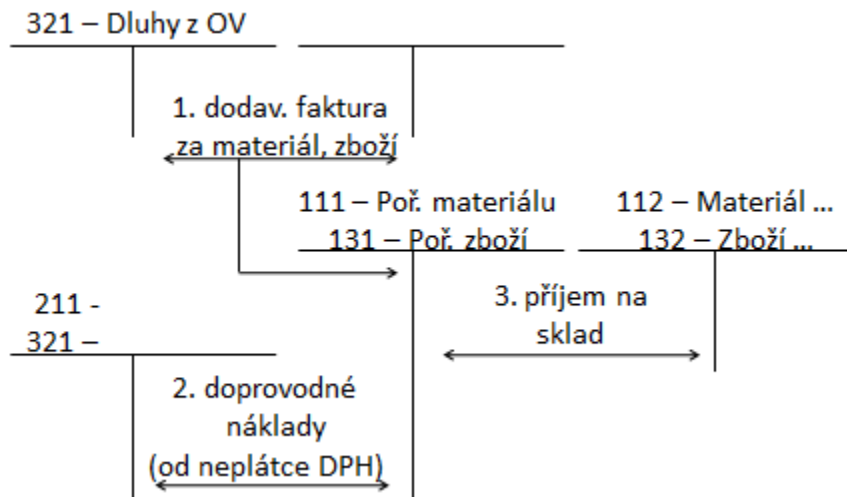
Účtování zásob

- Zásoby lze dle platné legislativy účtovat
 - **Způsobem ...** – používání skladových účtů (.....), do nákladů se hodnota zásob dostává okamžikem spotřeby na základě výdejky
 - **Způsobem ...** – nakupované druhy zásob se účtují přímo do nákladů (.....,), na skladových účtech se v průběhu roku neúčtuje

Nákup zásob v tuzemsku (od neplátce)

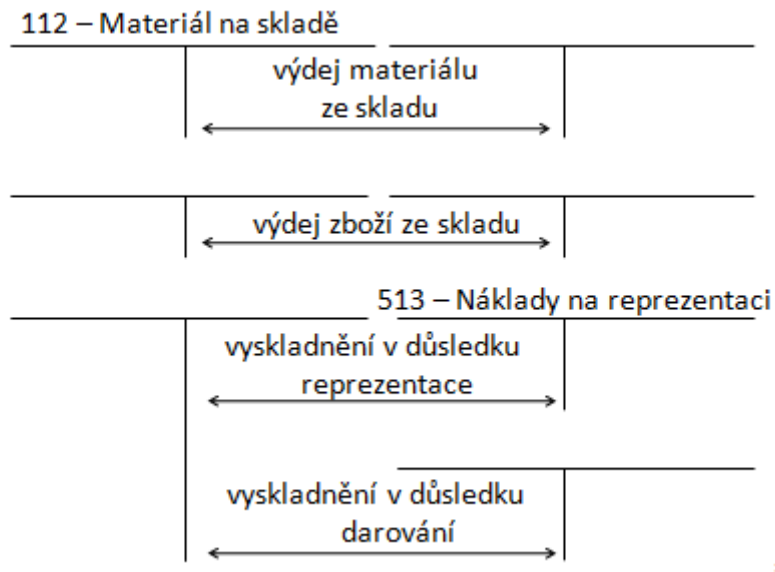
Nákup zásob v tuzemsku (plátce DPH)

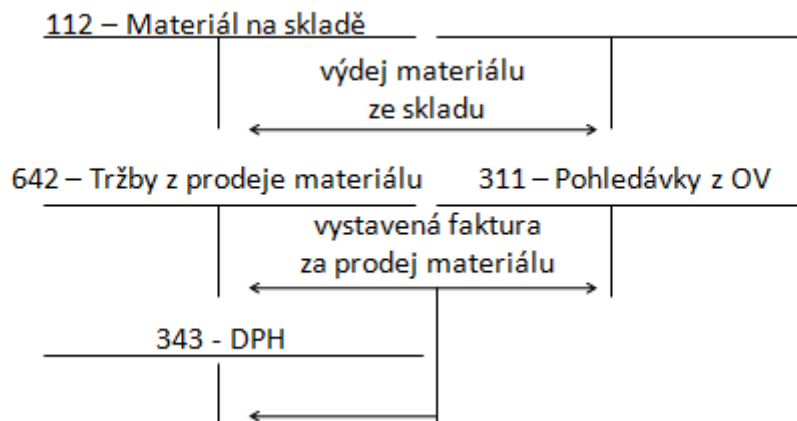
Aktivace materiálu a zboží

- V průběhu výroby zásob ve vlastní režii vznikají účetní jednotce náklady zachycené v **5. Účtové třídě**, jejich předání na sklad musí být zaúčtováno jako snížení nákladů, do nákladů se jejich hodnota dostává až okamžikem výdeje - spotřeby
- Proto je nutno tyto **aktivovat** přes skupinu (tyto náklady se stávají aktivy podniku)
- Obdobný postup platí i pro vnitropodnikové služby (přepravné)

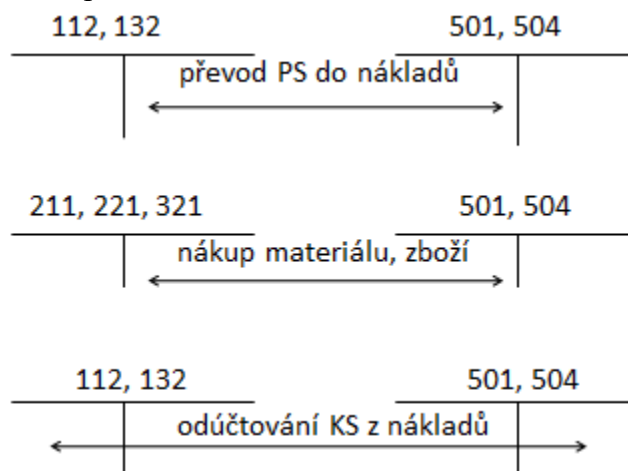
Spotřeba materiálu a zboží

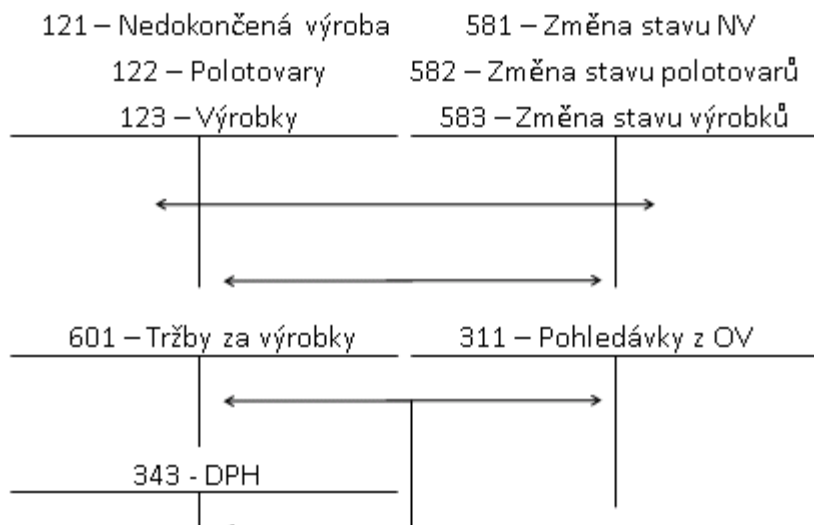
Prodej materiálu

Účtování zásob způsobem B

Zásoby vlastní výroby

Motivační příklad 3

Pan Jakub zabývající se nákupem a prodejem zboží zaznamenal ve sledovaném období (září 2019) níže uvedené účetní případy. V případě, že by nepodnikal, může si měsíčně vydělat 17 000 Kč. Pro účtování má pan Jakub zvolen způsob A, je neplátcem DPH.

Určete, zda dosáhl zisku nebo ztráty. Jaký je konečný stav zboží k datu účetní závěrky? Je pro pana Jakuba výhodné zabývat se podnikatelskou činností i nadále?

Číslo	Text	Částka	MD	D
1.	FAP za nákup zboží	120 000		
2.	Příjemka – převod zásob zboží na sklad	120 000		
3.	Výdejka – vyskladnění zásoby zboží ze skladu (z důvodu prodeje zboží)	95 000		
4.	PPD – prodej zboží v hotovosti	110 000		

Motivační příklad 4

Individuální podnikatel zabývající se výrobou nábytku měl tyto účetní případy. Je **plátcem DPH** a účtuje **způsobem A**. Doplňte předkontace a chybějící částky.

Číslo	Text	Částka	MD	D
1.	VPD – v hotovosti nakoupen materiál pro výrobu nábytku od neplátce DPH	12 000		
2.	Přijatá faktura za dopravu materiálu – zajištěna soukromým autodopravcem Cena bez DPH DPH 21 % Cena celkem	600		
3.	Příjemka – převod materiálu na sklad			

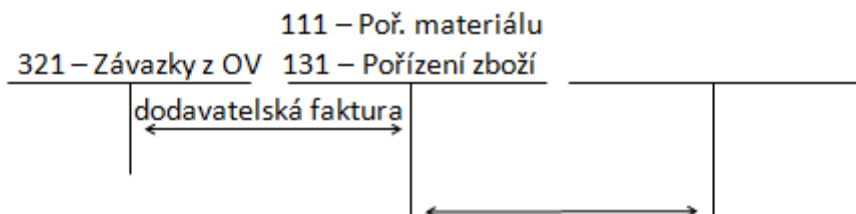
4.	Dodavatel. faktura ze Slovenska za součástky	15 000		
5.	DPH – samovyměření DPH – nárok na odpočet daně	3 000 3 000		
6.	VPD – dopravné zapláceno v hotovosti při převzetí zásilky – zajištěno neplátcem DPH	1 000		
7.	Příjemka – převzetí součástek na sklad			
8.	Výdejka – spotřeba základního materiálu ve výrobě	10 000		
9.	Výdejka – spotřeba pomocného materiálu ve výrobě	1 000		
10.	Příjemka – příjem výrobků na sklad			
11.	Výdejka – vyskladnění výrobků v důsledku prodeje	8 000		
12.	Vystavená faktura za prodané výrobky Cena bez DPH DPH 21 % Cena celkem	12 000		
13.	Příjemka – živnostník vložil do své firmy zásoby zboží – ocenění v reprodukční pořizovací ceně, zásoby převedeny na sklad	1 000		
14.	VBÚ – odběratel uhradil fakturu za výrobky			
15.	Příjemka – živnostník vyrobil ve vlastní režii židli (= zboží), ocenění dle platné kalkulace	500		
16.	Příjemka – převod židle na sklad			
17.	PPD - prodej výrobků zákazníkovi v hotovosti Cena bez DPH DPH 21 % Cena celkem	2 000		
18.	Výdejka – vyskladnění výrobků - prodej	1 600		
19.	VPD – nákup materiálu pro účely reprezentace firmy Cena bez DPH DPH 21 % Cena celkem	900		

Účetní operace v oblasti zásob na konci účetního období

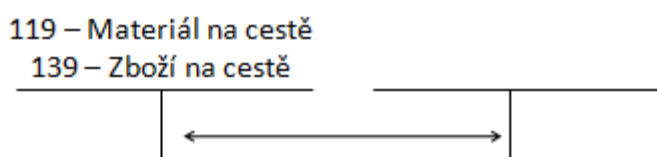
1) Materiál (zboží) na cestě

- Jedná se o situaci, kdy účetní jednotka fakturu obdržela, do konce účetního období naopak **nedorazila dodávka** materiálu nebo zboží = zásoba zůstala „na cestě“

Účtování k datu účetní závěrky

Účtování na začátku dalšího účetního období

A. Obchodní společnost GAME, zabývající se nákupem a prodejem zboží v oblasti PC her obdržela na konci roku 2022 fakturu FAP101/11 za nákup zboží v hodnotě 140 000 Kč. Z důvodu kalamitní dopravní situace, ale zboží do prodejny do konce roku nedorazilo. Zásoba zboží byla dovezena až 5. ledna 2023. Stanovte a zaúčtujte účetní případy. Jak tyto účetní případy ovlivní částky, které společnost GAME uvádí v rozvaze v rámci účetní závěrky.

Číslo	Text	Částka	MD	D
1.	FAP za nákup zboží			
2.	ID – zboží do konce roku nedorazilo			
3.	Příjemka – převod zásoby na sklad (v dalším roce			

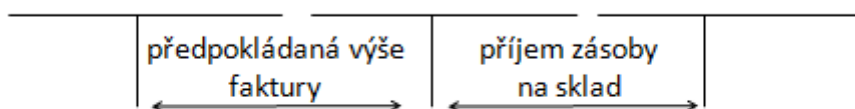
Vliv na výkaz rozvahy

Označení	AKTIVA	Řádek	Běžné účetní období		
			Brutto	Korekce	Netto
C.I.3.2	Zboží	043	140		140

Označení	PASIVA	Řádek	Běžné účetní období		
			Brutto	Korekce	Netto

2) Nevyfakturované dodávky

Účtování k datu účetní závěrky

Účtování na začátku dalšího účetního období

B. Obchodní společnost Fruit obdržela na konci roku dodávku zboží – ovoce. Do data účetní závěrky ale FAP vztahující se k danému zboží do účetní jednotky nedorazila. Zboží bylo oceněno odhadem 10 000 Kč.

Vliv na výkaz rozvahy

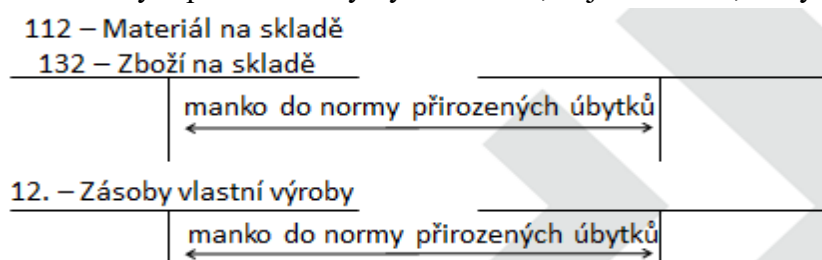
Označení	AKTIVA	Řádek	Běžné účetní období		
			Brutto	Korekce	Netto

Označení	PASIVA	Řádek	Běžné účetní období		
			Brutto	Korekce	Netto

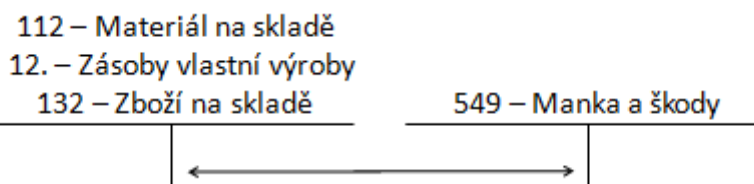
3) Inventarizace zásob

- **Inventura** =
- **Inventarizace** =
- Inventarizační rozdíl
 - – účtuje se do výnosů, skutečný stav je vyšší než účetní stav
 - – účtuje se do nákladů, skutečný stav je nižší než účetní stav
 - Manko do normy
 - Manko nad normu

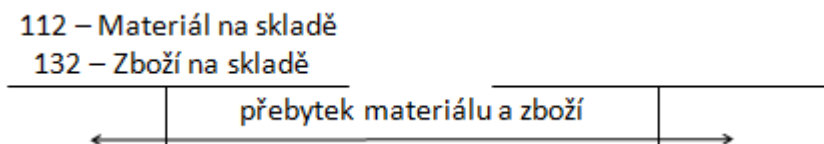
Manko do normy = přirozené úbytky hmotnosti, objemu zásob, kterým nelze zabránit.

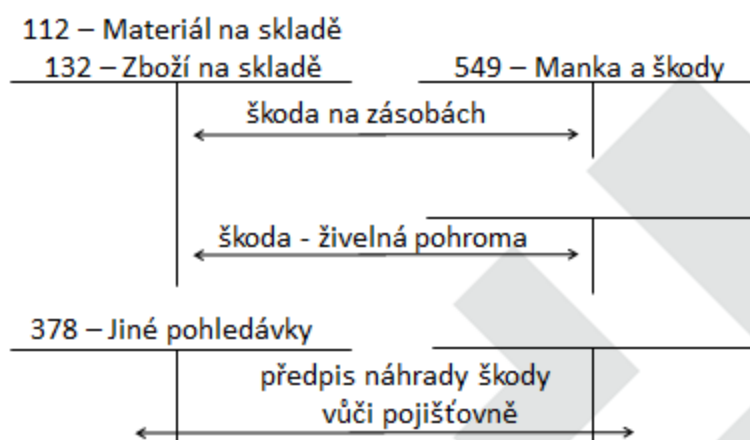
Manko nad normu

Přebytek

Škody na zásobách

C. Skladník obchodní společnosti GAME provedl k datu účetní závěrky v souladu dle ustanovení zákona o účetnictví inventarizaci, byly zjištěny tyto rozdíly.

I. Sklad pomocného materiálu – dle skladní karty má být konečný stav 5 000 Kč, skutečný stav je 7 000 Kč

Číslo	Text	Částka	MD	D
1.				
2.				

II. Sklad logických her (zboží) – dle skladní karty má být konečný stav 85 000 Kč, skutečný stav je 75 000 Kč, manko do normy přirozených úbytků je 1 000 Kč

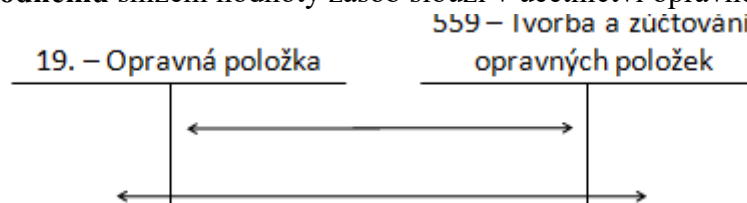
Číslo	Text	Částka	MD	D
1.				
2.				

III. Sklad sportovních her (zboží) – dle skladní karty má být konečný stav 7 000 Kč, skutečný stav je 6 900 Kč, manko do normy přirozených úbytků je 700 Kč

Číslo	Text	Částka	MD	D
1.				
2.				

4) Opravné položky k zásobám

K **přechodnému** snížení hodnoty zásob slouží v účetnictví opravné položky

Vliv tvorby OP – **rozvaha**
výkaz zisku a ztráty

D. Obchodní společnost GAME, zabývající se nákupem a prodejem zboží v oblasti PC her zaznamenala níže uvedené situace na trhu

- Dočasný pokles poptávky o akční hry
- Dočasné zvýšení poptávky o strategické hry

Určete, jak by níže uvedené případy byly účetně zachyceny. Jak daná situace ovlivní částku vlastního kapitálu ve výkazu rozvahy?

Vliv na výkaz rozvahy

Označení	AKTIVA	Řádek	Běžné účetní období		
			Brutto	Korekce	Netto
H.	Ostatní provozní náklady				

Vliv na výkaz výsledovky

Označení	TEXT	Řádek	Běžné účetní období
H.	Ostatní provozní náklady		